

ἀρνονψώμι τό, ἀμάρτ. ἀρνονψώμι Μακεδ. ἀρνώ-
ψυμα Μακεδ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρνί καὶ ψωμί.

Ψωμί τὸ ὁποῖον οἱ βοσκοὶ φέρουν εἰς τὴν μάνδραν.

ἀρόδο ἐπίρρ. σύνηθ. ἀρόδου Κέρκ. Μεγίστ. Σύμ.
δρ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *rota*.

1) Ὡς ναυτικὸς ὄρ., μακρὰν τῆς παραλίας, ἐπὶ πλοίου
ἐκκινηθεὶς ἔξωθεν λιμένος ἢ ἀγκυροβολίου πρὸς ἐπικοινων-
αν μετὰ τῆς ξηρᾶς βραχείας διαρκείας σύνηθ.: Ἀράζω
ἐπείκομαι - τραυῶ - φουντάρω ἀρόδο σύνηθ. Τὸ καῖκι ἔκατσε
ἐάνει βόρτες ἀρόδου Κέρκ. β) Μακρὰν πολλαχ.: Κάθομαι
ἀρόδο πολλαχ. || Φρ. Τὸν ἔχουν ἀρόδου (κρατοῦν αὐτὸν εἰς
ἐκτόστασιν, δὲν τὸν συναναστρέφονται) Μεγίστ. Πᾶρε ἀρόδο!
(φύγε! Συνών. φρ. πᾶρε πόδι!) Πελοπ. (Καλάβρυτ.)
Συνών. ἀλλάργα 1. γ) Μακρόθεν Κέρκ.: Μοῦ χρωστᾷται
καὶ λεφτὰ καὶ περνᾷ ἀρόδου. 2) Οὐχὶ κατ' εὐθείαν,
ἀλλὰ δι' ἐλιγμῶν πολλαχ.: Ἐρχεται ἀρόδο.

ἀρολιθάκι τό, Κρήτ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀρόλιθος.

Μικρὸς φυσικὸς ἢ τεχνητὸς λάκκος ἐπὶ πέτρας εἰς τὸν
ὁποῖον συνάγεται βρόχινον ὕδωρ.: Ἄσμι.

Κ' ἐσὺ τὸ πίνεις τὸ κρασί σὲ φαρφουρί φλιτζάνι
κ' ἐγὼ τὸ πίνω τὸ νερὸ 'ς τῇ γῆς τ' ἀρολιθάκι.

ἀρόλιθος ὁ, Ἀντικύθ. Κρήτ. — Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρός καὶ λίθος.

Φυσικὸς ἢ τεχνητὸς λάκκος ἐπὶ πέτρας εἰς τὸν ὁποῖον
συνάγεται ὕδωρ τῆς βροχῆς ἐνθ' ἄν.: Ξάνοιξε νὰ δῆς ἂν
ἔχη ὁ ἀρόλιθος νερὸ νὰ φέρης μὲ 'ολγὰ νὰ τὸ πιοῦμε ('ολγὰ
= γουλιά) Κρήτ. Δὲν ἤβρεξε γιὰ νὰ γεμίσουν οἱ -ῖ- ἀρόλιθοι
νερὸ αὐτόθ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. Χίος.

ἄρον ἄρον ἐπίρρ. κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἄρον
ἄρον βόρ. ἰδιώμ. ἀρονάρον Πελοπ. (Βούρβουρ.) ἀρον-
νάρον Πελοπ. (Βούρβουρ.) ἄρο ἄρ' Σάμ. ἄρ' ἄρ' Σάμ.
ἀρονάρ' Σάμ. ἄρον μᾶρον Θράκ. (Καλλίπ.) ἄρον τοῦ μᾶρον
Θράκ.

Ἡ ἀρχ. προστ. τοῦ ρ. αἶρω εἰσελθοῦσα εἰς τὴν λαλου-
μένην γλῶσσαν ἐκ τοῦ εὐαγγελικοῦ χωρίου τοῦ Ἰωάνν.
19,15 «οἱ δὲ ἐκράυγαζον, ἄρον ἄρον σταύρωσον αὐτόν» καὶ
καταντήσασα εἰς χρῆσιν ἐπιρρηματικήν. Τὸ ἄρον μᾶρον
ἐκ παρασχετισμοῦ πρὸς τὸ ἄρα μᾶρα, περὶ οὗ ἰδ. ἄρα (II).

1) Μετὰ τάχους ἐνθ' ἄν.: Φρ. Τὸν ἔβγαλαν ἔξω - τὸν πῆ-
ραν - τὸν σήκωσαν ἄρον ἄρον. Ἐκαμε τὴ δουλειά του ἄρον
ἄρον. Ἦρθαν καὶ με πῆραν ἄρον ἄρον κοιν. Ἄρον μᾶρον τὸν
βάλαν 'ς τὴν κάμαρα Καλλίπ. Οὐ γιός - ι - μ' θέλ' ἄρ' ἄρ' νὰ
φύγ' Σάμ. || Παροιμ. φρ. Ἄρον ἄρον σταύρωσον! (ἐπὶ τα-
χείας καὶ ἀδίκου καταδίκης) πολλαχ. 2) Βιαίως, ἀναγκα-
στικῶς ἐνθ' ἄν.: Ἄρον ἄρον τὸν ἔβγαλαν ἔξω κοιν. Ἐποίκανε
με ἄρον ἄρον σταύρωσον ἄτον (με ἤρπασαν βιαίως) Τραπ.
Ἄρον ἄρον παίρουν τὸν (τὸν παίρνουν) Λυκ. (Λιβύσσ.)

ἀροπέρυσσι ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀροπέρτο' Πόντ. (Σάντ.
Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ συνδ. ἄρα καὶ τοῦ ἐπίρρ. πέρυσσι, παρ' ὃ καὶ
ὁ πέρυσσι.

Πέρυσσι (ἢ χρονική σημ. νοεῖται ἀόριστός πως): Ἀρο-
πέρτο' ἔχτισ' ἄτο. Συνών. *ἀροπέρυσσι - καὶ ἔσω.

***ἀροπέρυσσι - καὶ ἔσω** ἐπίρρ. ἀροπέρτο' - κέσ' Πόντ.
(Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἄρ' ὁ πέρυσσι καὶ
ἔσω.

Ἀροπέρυσσι, ὁ ἰδ.

***ἀροπέρυσσι - καὶ κάτω** ἐπίρρ. ἀροπέρτο' - καικά
Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἄρ' ὁ πέρυσσι καὶ
κάτω.

Πέρυσσι (διαφέρει τοῦ ἀροπέρυσσι ὅτι ὀρίζει τὸν χρό-
νον ἐγγύτερον πρὸς τὸ παρόν): Ἀροπέρτο' - καικά ἐπέθανεν.

-αρος κατάλ. παραγωγική κοιν. Θηλ. -άρα κοιν.
καὶ Τσακων.

Ἐκ τῶν εἰς -άρι οὐσ., οἷον γομάρι, δοκάρι, κον-
βάρι, πιθάρι κτ., ἐσχηματίσθησαν διὰ τῶν καταλ. -ος
-α τὰ μετὰ σημ. μεγεθυντικῆς οὐσ. γόμαρος καὶ γομά-
ρα, δόκαρος καὶ δοκάρα, πίθαρος καὶ πιθάρα, ἐκ
τούτων δὲ ἀπεσπᾶσθησαν ὡς αὐτοτελεῖς παραγωγικαὶ κα-
ταλ. τὸ -αρος -άρα. Πβ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾷ 29 (1917)
Λεξικογρ. Ἀρχ. 8.

Δι' αὐτῶν σχηματίζονται 1) Μεγεθυντικὰ οὐσιαστι-
κῶν, οἷον: ἀγελάδα - ἀγελαδάρα, ἀκρίδα - ἀκρίδαρος καὶ ἀκρι-
δάρα, ἄλλογο - ἄλλογάρα, ἄλυσίδα - ἄλυσιδάρα, ἄναμμα - ἄναμμάρα,
ἄντζα - ἄντζάρα, ἄντρας - ἄντραρος, ἀπίδι - ἀπίδαρος, ἀπλάδνα
- ἀπλάδναράρα, ἀρμάθα - ἀρμαθάρα, ἀφτί - ἀφταρος καὶ ἀφτά-
ρα, γυναικα - γυναικάρα, βυζί - βύζαρος καὶ βυζάρα, κλέφτης
- κλέφταρος, κοιλιά - κοιλάρα, κομμάτι - κομματάρα, κορδόνι
- κορδόναρος, μύτι - μύταρος καὶ μυτάρα, παιδί - παίδαρος,
σπίτι - σπιταρος καὶ σπιτάρα, σῦκο - σύκαρος, τρόμος - τρομάρα,
φωνή - φωνάρα κτ., ἔτι δὲ καὶ ὀνόματα κύρια καὶ ἐπώνυμα
καὶ ἐθνικά, οἷον: Ἀράπης - Ἀράπαρος, Ἀρβανίτης - Ἀρβανί-
ταρος, Βασίλεις - Βασίλαρος, Βενιζέλος - Βενιζέλαρος, Γιάννης
- Γιάνναρος, Δημήτριος - Δημήτραρος, Μερκούρης - Μερκούρα-
ρος καὶ Κατερίνη - Κατερινάρα, Λενιώ - Λενάρα, Μαριγώ - Μα-
ριγάρα κτ. β) Τὸ -αρος ὑποκαθίσταται ἐνίοτε εἰς τὴν
κατάλ. -άρις ἢ -ίρις, οἷον: ἀναμαλλίρις - ἀναμάλλαρος.

2) Διὰ τοῦ θηλ. -άρα ἀμαυρωθείσης τῆς μεγεθυντικῆς
σημ. σχηματίζονται οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν α) Δη-
λοῦντα ὅτι καὶ τὸ πρωτότυπον, οἷον: ἀγρίεμα - ἀγριεμάρα,
ἀνακάτωμα - ἀνακατωμάρα, ἀντέρωμα - ἀντερωμάρα, ἀξίωμα
- ἀξιωμαράρα, ἀποκάμωμα - ἀποκαμωμάρα, ἀπομωραμός - ἀπο-
μωραμάρα, ἀπόσταμα ἢ ἀποσταμός - ἀποσταμάρα, παλάβωμα
ἢ παλαβωμός - παλαβωμάρα, στράβωμα ἢ στραβωμός - στρα-
βωμάρα κτ. β) Δηλοῦντα τὸν ἔχοντα τὸ ὑπὸ τοῦ πρω-
τοτύπου δηλούμενον, οἷον: ἀρμεχτό - ἀρμεχτάρα κτ.

ἄρος τό, Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀρὺς (δι' ὃ ἰδ. ἀραιός) καθὼς καὶ
πλατὺς - πλάτος, φαρδὺς - φάρδος κτ.

Τὸ μεταξὺ πραγμάτων κενὸν διάστημα, ἀραίωμα.

ἄρὸς ὁ, Πελοπ. (Λακων. Μάν.) Χίος κ.ά. — Λεξ. Βλαστ.
481 ἄρὸς Σκυρ. ἄρὸς Τσακων. ναρός Πελοπ. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἄρος. Ἡσυχ. «ἄρος... κοιλίας, ἐν αἷς
ὑδωρ ἀθροίζεται ὁμβριον». Πβ. MDeffner ἐν Bezzenb.
Beitr. 5, 238 κέξ. ΓΧατζιδ. ἐν Τεσσαρακονταετ. ΚΚόντου
(1909) 23 καὶ Κ' Αμαντ. ἐν Ἀθηνᾷ 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ.
23. Ὁ τύπ. ναρός ἐκ τῆς αἰτιατ. τὸν ἄρὸν καθὼς καὶ
νοῦρά, νῶμος κτ.

1) Λάκκος φυσικὸς ἢ τεχνητὸς εἰς πέτραν εἰς τὸν
ὁποῖον συνάγεται ὕδωρ βρόχινον ἢ θαλάσσιον Πελοπ.
(Λακων. Μάν.) Σκυρ. Τσακων. Χίος κ.ά.: Πᾶμε 'ς τὸν ἄρὸ
νὰ πιοῦμε νερὸ Λακων. Ἀρὸς τρυπητὸς (ὁ ἔχων ὀπὴν διὰ
τῆς ὁποίας διαρρέει τὸ ὕδωρ) αὐτόθ. Εὔρα 'ς ἕνα ἄρὸ νερὸ
τοαὶ ξεδίπασα Σκυρ. Ἐμε θὰ ἐρέσωμε δύο τῶετ' ἄροι με ὕω
ψυχρὸ (θὰ εὐρωμεν δύο τρεῖς ἄρους με ὕδωρ ψυχρόν)
Τσακων. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κάρπ. Πελοπ. (Λακων.) Χίος.

2) Τὸ ἐντὸς ἀροῦ συναγόμενον ὕδωρ τῆς βροχῆς ἢ τῆς